

A9-0027/2022

15.2.2022

BETÄNKANDE

om den roll som kultur, utbildning, medier och idrott spelar i kampen mot rasism
(2021/2057(INI))

Utskottet för kultur och utbildning

Föredragande: Salima Yenbou

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING	19
SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	23

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om den roll som kultur, utbildning, medier och idrott spelar i kampen mot rasism (2021/2057(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt andra, fjärde, femte, sjätte och sjunde strecksatsen i ingressen samt artikel 2, artikel 3.3 andra stycket och artikel 6,
- med beaktande av artiklarna 10 och 19 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artiklarna 2, 3, 4, 5 och 21,
- med beaktande av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, bland annat den tredje principen om lika möjligheter, och den tillhörande handlingsplanen,
- med beaktande av rådets direktiv 2000/43/EG av den 29 juni 2000 om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung¹ (direktivet om likabehandling oavsett ras),
- med beaktande av rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling²,
- med beaktande av inrättandet i juni 2016 av EU:s högnivågrupp för bekämpande av rasism, främlingsfientlighet och andra former av intolerans,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 22 maj 2018 *Ett starkare Europa byggs upp: ungdoms-, utbildnings- och kulturpolitikens roll* (COM(2018)0268),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 18 september 2020 En jämlikhetsunion: EU:s handlingsplan mot rasism 2020–2025 (COM(2020)0565),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 3 december 2020 Europas medier i det digitala decenniet: En handlingsplan för att stödja återhämtning och omvandling (COM(2020)0784),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktivet om audiovisuella medietjänster)³,

¹ EGT L 180, 19.7.2000, s. 22.

² EGT L 303, 2.12.2000, s. 16.

³ EUT L 95, 15.4.2010, s. 1.

- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/817 av den 20 maj 2021 om inrättande av Erasmus+: Unionens program för utbildning, ungdom och idrott⁴,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/818 av den 20 maj 2021 om inrättande av programmet Kreativa Europa (2021–2027)⁵,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/888 av den 20 maj 2021 om inrättande av programmet för Europeiska solidaritetskåren⁶,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/692 av den 28 april 2021 om inrättande av programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden⁷,
- med beaktande av den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna,
- med beaktande av rådets rekommendation av den 12 mars 2021 om romers jämlikhet, inkludering och delaktighet⁸,
- med beaktande av rådets rambeslut 2008/913/RIF av den 28 november 2008 om bekämpande av vissa former av och uttryck för rasism och främlingsfientlighet enligt strafflagstiftningen⁹,
- med beaktande av rapporten om de grundläggande rättigheterna av den 9 juni 2020 från EU:s byrå för grundläggande rättigheter och dess andra EU-undersökning om minoriteter och diskriminering av den 5 december 2017, samt tillhörande rapport och sammanfattning med titeln *Att vara svart i EU* av den 23 november 2018 respektive 15 november 2019, vilka beskriver erfarenheter av rasdiskriminering och rasistiskt våld bland personer av afrikanskt ursprung i EU,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 12 november 2020 *En jämlikhetsunion: Jämlikhetsstrategi för hbtqi-personer 2020-2025* (COM(2020)0698),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 3 mars 2021 *En jämlikhetsunion: Strategi för rättigheter för personer med funktionsnedsättning 2021–2030* (COM(2021)0101),
- med beaktande av rådets slutsatser av den 15 november 2018 om arbetsplanen för kultur 2019–2022¹⁰,

⁴ EUT L 189, 28.5.2021, s. 1.

⁵ EUT L 189, 28.5.2021, s. 34.

⁶ EUT L 202, 8.6.2021, s. 32.

⁷ EUT L 156, 5.5.2021, s. 1.

⁸ EUT C 93, 19.3.2021, s. 1.

⁹ EUT L 328, 6.12.2008, s. 55.

¹⁰ EUT C 460, 21.12.2018, s. 12.

- med beaktande av EU:s strategiska ram för romers jämlikhet, inkludering och deltagande 2020–2030 av den 7 oktober 2020,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 5 oktober 2021 *EU:s strategi för bekämpning av antisemitism och främjande av det judiska livet (2021–2030)* (COM(2021)0615),
- med beaktande av sin resolution av den 19 juni 2020 om protesterna mot rasism till följd av George Floyds död¹¹,
- med beaktande av rådets rekommendation av den 22 maj 2018 om att främja gemensamma värden, inkluderande utbildning och en europeisk dimension i undervisningen¹²,
- med beaktande av sin resolution av den 26 mars 2019 om grundläggande rättigheter för personer av afrikansk härkomst i Europa¹³,
- med beaktande av sin resolution av den 17 september 2020 om genomförandet av de nationella strategierna för integrering av romer: bekämpning av negativa attityder gentemot människor med romsk bakgrund i Europa¹⁴,
- med beaktande av sin resolution av den 11 mars 2021 om barns rättigheter mot bakgrund av kommissionens strategi för barns rättigheter¹⁵,
- med beaktande av de överträdelseförfaranden som kommissionen har inlett avseende bristande överensstämmelse med direktivet om likabehandling oavsett ras på grund av diskriminering av romska barn inom utbildning (överträdelse nummer 20142174, 20152025 och 20152206),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1057 av den 24 juni 2021 om inrättande av Europeiska socialfonden+ (ESF+) och om upphävande av förordning (EU) nr 1296/2013¹⁶,
- med beaktande av sin resolution av den 23 november 2021 om EU:s idrottspolitik: bedömning och möjliga vägar framåt¹⁷,
- med beaktande av kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om harmoniserade regler för artificiell intelligens (rättsakt om artificiell intelligens) och om ändring av vissa unionslagstiftningsakter (COM(2021)0206),
- med beaktande av sin resolution av den 11 november 2021 om det europeiska området för utbildning: ett gemensamt helhetsgrepp¹⁸,

¹¹ EUT C 362, 8.9.2021, s. 63.

¹² EUT C 195, 7.6.2018, s. 1.

¹³ EUT C 108, 26.3.2021, s. 2.

¹⁴ EUT C 385, 22.9.2021, s. 104.

¹⁵ EUT C 474, 24.11.2021, s. 146.

¹⁶ EUT L 231, 30.6.2021, s. 21.

¹⁷ Antagna texter, P9_TA(2021)0463.

¹⁸ Antagna texter, P9_TA(2021)0452.

- med beaktande av studien från oktober 2021 från utredningsavdelningen för struktur- och sammanhållningspolitik vid generaldirektoratet för unionens interna politik om den roll som kultur, utbildning, medier och idrott spelar i kampen mot rasism,
- med beaktande av de allmänna politiska rekommendationerna från Europarådets kommission mot rasism och intolerans, särskilt rekommendation nr 10 av den 15 december 2006 om bekämpande av rasism och diskriminering i och genom skolutbildning,
- med beaktande av färdplanen för faktisk jämlikhet av den 27 september 2019 från Europeiska kommissionen mot rasism och intolerans,
- med beaktande av kommissionens sjätte utvärdering av uppförandekoden för att motverka olaglig hatpropaganda på nätet,
- med beaktande av FN:s mål nr 10 för hållbar utveckling om att minska ojämlikheten inom och mellan länder,
- med beaktande av konferensen om Europas framtid,
- med beaktande av rekommendationerna från oktober 2021 från den europeiska gruppen av regleringsmyndigheter för audiovisuella medietjänster angående den nya uppförandekoden om desinformation,
- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för kultur och utbildning (A9-0027/2022), och av följande skäl:
 - A. Diskriminering och rasism undergräver människors värde, livsmöjligheter, välbefinnande och ofta även säkerhet. Rasistiska stereotyper har en tendens att fortsätta från en generation till en annan. Diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung är förbjuden i EU. Bland annat migranter, flyktingar och asylsökande utsätts för rasism och diskriminerande beteende.
 - B. Enligt EU:s byrå för grundläggande rättigheter¹⁹ är diskriminering och trakasserier på grund av ras fortfarande vanligt förekommande i hela Europeiska unionen. I synnerhet rasmässiga, religiösa och etniska minoriteter utsätts alltför ofta för trakasserier, våld, rasmässig och etnisk profilering, även av brottsbekämpande organ, och hatretorik, både på och utanför nätet. De flesta hatmotiverade rasistiska och främlingsfientliga incidenter anmäls inte av offren²⁰. Rasmässiga och etniska minoriteter i EU utsätts även för strukturell diskriminering och i vissa fall segregering på vissa områden av vardagslivet,

¹⁹ EU:s byrå för grundläggande rättigheter, *Second European Union minorities and discrimination survey – main results*, 6 december 2017, *Europeiska unionens andra undersökning av minoriteter och diskriminering. Muslimer – resultat i urval*, 21 september 2017, *Erfarenheter av och uppfattningar om antisemitism – Andra undersökningen om diskriminering av och hatbrott mot judar i EU*, 10 december 2018, *Europeiska unionens andra undersökning av minoriteter och diskriminering. Romer – resultat i urval*, 29 november 2016, *Europeiska unionens andra undersökning av minoriteter och diskriminering. Att vara svart i EU*, 23 november 2018.

²⁰ *Ibid.*

till exempel i fråga om bostäder, hälso- och sjukvård, sysselsättning och utbildning och inom rättsväsendet.

- C. I EU:s handlingsplan mot rasism 2020–2025 beskrivs strukturell rasism som de diskriminerande beteenden som kan vara inbäddade i sociala, finansiella och politiska institutioner och därigenom påverka maktförhållanden och beslutsfattande.
- D. Kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter definierar strukturell diskriminering som de regler, normer, rutiner och attityd- och beteendemönster inom institutioner och andra samhällsstrukturer som hindrar grupper eller individer från att uppnå samma rättigheter och möjligheter som majoriteten av befolkningen har.
- E. Migranter, flyktingar, politiska asylsökande och medlemmar av rasmässiga, religiösa och etniska minoriteter har begränsat tillträde till arbetsmarknaden och är ofta föremål för arbetskraftsexploatering.
- F. Det är tydligt påvisat att insamling av kvalitetsdata är ett av de effektivaste sätten att analysera sociala problem – både kvantitativt och kvalitativt – och bidrar till att utforma, anpassa, övervaka och utveckla evidensbaserade offentligpolitiska insatser mot dessa problem.
- G. Rasistiska och främlingsfientliga attityder plockas upp av vissa opinionsbildare och politiker runt om i EU, vilket bidrar till ett samhällsklimat som är en god grogrund för rasism, diskriminering och hatbrott. Denna miljö underblåses ytterligare av extremist rörelser såsom fascistiska och högerextrema rörelser som försöker splittra våra samhällen. Sådana handlingar strider mot de gemensamma europeiska värden och ideal i fråga om demokrati och jämlikhet som alla medlemsstater har åtagit sig att upprätthålla.
- H. Många minoritetsgrupper tvingas utstå polisvåld, däribland kollektiv bestraffning och rasprofilering. Särskilda åtgärder behövs för att bekämpa denna företeelse. Till följd av rättsstatliga och straffrättsliga brister har offer för polisvåld otillräckligt skydd och otillräcklig tillgång till rättslig prövning och utsätts ofta för trakasserier av de statliga myndigheterna. Rasism mot personer från etniska och rasmässiga minoriteter har lett till våld och dödsfall.
- I. Det sätt på vilket människor framställs i medierna, oavsett ras eller etnisk bakgrund, kan förstärka negativa stereotyper med raskonnotationer. Kultursektorn och medierna har makt att såväl främja inkludering som bekämpa rasism och sådana stereotyper.
- J. Kampen mot rasism och diskriminering på och utanför nätet i våra samhällen, både öppen och dold, måste intensifieras och är ett delat ansvar. Europeiska unionen och medlemsstaterna behöver ytterligare reflektera över, förbinda sig till och fortsätta arbetet med att bekämpa den strukturella rasism och diskriminering som många minoriteter ställs inför.
- K. Desinformation riktar sig ofta till minoriteter och uppviglar till social oro. Oberoende och pluralistiska medier som främjar balanserade skildringar är ägnade att gynna inkluderande samhällen.

- L. Solidaritet och respekt för människolivet och för andra människor är värden som förs över från generation till generation. Skolundervisning spelar en viktig roll i denna process.
- M. Tillgång till utbildning och utbildningsresultat är ett problem för rasifierade grupper i hela Europa. Segregeringen i utbildningen är fortsatt ett betydande problem i Europa. Bruket att placera barn i segregerade skolor och den diskriminerande praxisen att placera barn från etniska och rasmässiga minoriteter i skolor för barn med psykisk funktionsnedsättning kvarstår i vissa medlemsstater.
- N. Skolor har en avgörande roll att spela för att ge erfarenheter av värdet av mångfald, främja inkludering, bekämpa rasism och minska rasmässiga stereotyper och fördomar.
- O. Det är viktigt att barn och unga ser att de är representerade i hela samhället, bland annat i sin utbildning, i kultur- och idrottsklubbar och -aktiviteter som de är med i, på internet och i de medier de använder.
- P. Även om idrotten spelar en nyckelroll i det sociala livet och inom kultur och utbildning och har förmågan att ena människor av olika ras, etnicitet och religion, och även om den kan användas för att föra samman grupper och skapa värden som jämlikhet, tillgänglighet och respekt, har det vid upprepade tillfällen förekommit incidenter med rasism vid idrottsevenemang och inom idrotten i stort i Europa och många utmaningar med anknytning till rasism. Den radikaliserings som förekommer i idrottsrelaterade grupper måste identifieras och bekämpas.
- Q. Covid-19-pandemins negativa konsekvenser har slagit oproportionerligt hårt mot personer från rasmässiga och etniska minoriteter och har gett upphov till ojämlikhet och åskådliggjort och förvärrat den, bland annat inom kultur, medier, utbildning och idrott. Hatmotiverade trakasserier och hatbrott ökade avsevärt under utbrottet av covid-19-pandemin.

Allmän bakgrund

1. Europaparlamentet betonar att rasism existerar på alla områden i vårt dagliga liv och kan anta många olika former. Parlamentet vill se nolltolerans i denna fråga. Parlamentet konstaterar att olika grupper, gemenskaper och individer utsätts för rasism, främlingsfientlighet och diskriminering. Parlamentet konstaterar att varje specifik form av rasism har sina speciella särdrag, och vissa former av rasism är mer framträdande i vissa medlemsstater än andra på grund av bland annat historiska eller politiska faktorer.
2. Europaparlamentet uttrycker sin erkänsla för EU:s handlingsplan mot rasism. Parlamentet välkomnar införandet av ett särskilt avsnitt om utbildning och särskilda hänvisningar till medier, idrott och kultur. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att ta ett helhetsgrepp och tillhandahålla adekvat finansiering och adekvata resurser för att fullgöra åtagandena i planen utan att det påverkar finansieringen av befintliga program och åtgärder och samtidigt som de europeiska värdena upprätthålls.

3. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se till att antirasismsamordnaren får adekvata resurser och att arbetet med att integrera rasmässig jämlikhet i all EU-politik delas av alla generaldirektorat.
4. Europaparlamentet ser fram emot en bedömning av EU:s befintliga rättsliga ram för att bekämpa diskriminering, rasism, främlingsfientlighet och andra typer av intolerans. Parlamentet uppmanar kommissionen att bedöma ramens genomförande, att fastställa hur den ska förbättras vid behov och att regelbundet delta i dialog och utbyte av bästa praxis med medlemsstaterna och berörda parter, särskilt dem som företräder synpunkter från människor som berörs av rasism och rasdiskriminering.
5. Europaparlamentet påminner om att nationella handlingsplaner är ett effektivt verktyg för att bemöta rasism, rasmässig och etnisk diskriminering och tillhörande intolerans i medlemsstaterna, eftersom de möjliggör konkreta åtgärder i specifika situationer. Parlamentet beklagar att endast 15 medlemsstater har sådana planer²¹. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att offentliggöra de planerade gemensamma vägledande principerna för genomförandet av nationella handlingsplaner mot rasism och rasdiskriminering samt andra verktyg för att stödja insatser på nationell nivå. Parlamentet vill att särskilda mål som speglar samhällets fulla mångfald inom kultur, utbildning, medier och idrott inbegrips i utvecklingen av de planerna. Parlamentet anser att det i detta avseende är nödvändigt att samla in och utbyta god praxis i medlemsstaterna för att underlätta utvecklingen av deras nationella handlingsplaner och främja erfarenhetsutbyte mellan nationella myndigheter.
6. Europaparlamentet välkomnar offentliggörandet och genomförandet av särskilda EU-riktlinjer för insamling av uppgifter om jämlikhet utifrån ras eller etniskt ursprung, enligt vad som avses i direktivet om likabehandling oavsett ras, som är frivilliga och anonyma och säkerställer personuppgiftsskydd, självidentifiering och samråd med berörda samhällsgrupper. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att anpassa den nationella statistiken och att ta bort hinder för, samt underlätta och i förekommande fall förbättra, den systematiska insamlingen av robusta, uppdelade och landsspecifika kvalitetsuppgifter om jämlikhet för att identifiera rasismens och diskrimineringens rötter och arbeta för att bekämpa den och stöda en evidensbaserad politik på både nationell nivå och EU-nivå. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att använda dessa uppgifter för att utforma politik i syfte att uppnå rasrättvisa och vill att uppgifterna ska vara tillgängliga för allmänheten, med full respekt för den grundläggande rätten till integritet, skyddet av personuppgifter och tillämplig EU-lagstiftning, bland annat direktivet om likabehandling oavsett ras, den allmänna dataskyddsförordningen²² och förordningen om integritet och elektronisk kommunikation²³, samt relevanta nationella regelverk.
7. Europaparlamentet välkomnar engagemanget för mångfald och inkludering i Erasmus+, Kreativa Europa, Europeiska solidaritetskåren, programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden, initiativet för ett nytt europeiskt Bauhaus, ESF+ och den europeiska ungdomsgarantin. Parlamentet betonar behovet av att systematiskt följa och

²¹ År 2019 enligt rapporten från EU:s byrå för grundläggande rättigheter av den 9 juni 2020.

²² EUT L 119, 4.5.2016, s. 1.

²³ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om respekt för privatlivet och skydd av personuppgifter i samband med elektronisk kommunikation och om upphävande av direktiv 2002/58/EG (COM(2017)0010).

analysera bidraget från vart och ett av dessa program till kampen mot rasism och skapa en översikt över god praxis. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att de nyligen offentliggjorda inkluderingsstrategierna integreras i alla relevanta EU-program samt utbildnings-, kultur-, medie- och idrottsinitiativ och att övervaka deras genomförande och genomslag.

8. Europaparlamentet välkomnar kommissionens erkännande av att det behövs ett intersektionellt grepp på politikutformningen. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se till att de relevanta antirasismmålen genomförs inom alla politikområden.
9. Europaparlamentet noterar med oro bristen på enighet i rådet om kommissionens förslag av den 2 juli 2008 till rådets direktiv om genomförande av principen om likabehandling av personer oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning²⁴. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att enas om en gemensam ståndpunkt om detta så snart som möjligt. Parlamentet stöder kommissionen när det gäller att uppmuntra framsteg mot den enhällighet som krävs i rådet för att anta detta förslag.
10. Europaparlamentet uppmuntrar till ytterligare samarbete mellan Europeiska kommissionen mot rasism och intolerans, jämställdhetsorgan i medlemsstaterna, icke-statliga organisationer, regeringar och berörda parter, särskilt de som företräder synpunkter från personer och grupper som berörs av rasism och rasdiskriminering. Parlamentet uppmanar i synnerhet medlemsstaterna att till fullo genomföra rekommendationerna från Europeiska kommissionen mot rasism och intolerans.
11. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att förstärka sitt stöd till FN-alliansen mellan civilisationer i syfte att stärka den internationella, interkulturella och interreligiösa dialogen och samverkan.
12. Europaparlamentet betonar att begränsad tillgång till teknik och digital infrastruktur inom utbildning, kultur, medier och idrott riskerar att skapa en ny form av diskriminering och ojämlikhet som måste åtgärdas ordentligt och snabbt av kommissionen och medlemsstaterna.
13. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att organisera hjälplinjer, medlingsorgan och personalutbildning för att ordentligt ta itu med och anmäla våld eller andra ras- eller etnicitetsrelaterade incidenter inom utbildning, kultur, medier och idrott.
14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utforma en förstärkt strategi för att främja integrationen av människor från landsbygdsområden, bergsområden och isolerade områden, särskilt ungdomar och kvinnor, inom utbildning, kultur, medier och idrott och samtidigt utveckla och investera i lokal och anpassad infrastruktur.
15. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utforma en samstämd handlingsplan för att ordentligt ta itu med riskerna för diskriminering av

²⁴ COM(2008)0426.

mobila arbetstagare och deras barn i första hand, t.ex. deras begränsade tillgång till utbildning, kultur, medier och idrott av god kvalitet.

Kultur

16. Europaparlamentet betonar att de europeiska samhällena hyser en ökande kulturell mångfald och en växande andel av utlandsfödda och deras ättlingar. Parlamentet anser att kultur, utbildning och idrott är grundläggande för att främja ett samhälle som är öppet och välkomnande för alla. Parlamentet anser det viktigt att erkänna dessa människors bidrag och arv till europeisk kultur och kunskap genom historien.
17. Europaparlamentet inser att rasismen är djupt inbäddad i samhället och sammanflätad med dess kulturella rötter, arv och normer. Parlamentet betonar därför vilken viktig roll kulturen kan och måste spela i bekämpandet av diskriminering och rasism och främjande av social inkludering, mångfald, jämlikhet och tolerans. Parlamentet framhåller vikten av att främja interkulturellt lärande.
18. Europaparlamentet noterar det enorma bidraget från olika befolkningsgrupper till Europas kulturella och språkliga mångfald.
19. Europaparlamentet beklagar hindren för minoriteters deltagande i kulturen i form av stereotyper, fördomar, segregering och gettoisering. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att främja initiativ för en mer diversifierad delaktighet i kultursektorn för rasifierade grupper och personer, särskilt genom att använda finansiering från alla relevanta program för att avlägsna sådana hinder. Parlamentet vill se mer stöd till befintliga kanaler och inrättande av stödnätverk och utåtriktad verksamhet, även i förortsområden, landsbygdsområden, yttersta randområden och missgynnade områden.
20. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att lansera initiativ avsedda att uppmuntra människor med olika rasmässig och etnisk bakgrund att delta i kulturevenemang, t.ex. genom kupongsystem eller liknande insatser.
21. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att förbättra övervakningen och utvärderingen, bland annat genom att testa, dela och utbyta deltagarverktyg och bästa praxis som kan visa på effekterna av att främja inkludering och icke-diskriminering och av att bekämpa rasism genom kultur och som kan bidra till en mer inkluderande politik.
22. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och relevanta intressenter att främja mångfald i kulturinstitutioner, både bland arbetstagarna och i ledningen, genom att införa urvals- och tilldelningskriterier bland organisationer som tar emot offentlig finansiering och se till att alla arbetstagare får betalt från början av sina karriärer.
23. Europaparlamentet välkomnar arbetet i den öppna samordningsmetodens arbetsgrupp med experter från medlemsstaterna avseende jämställdhet i den kulturella och kreativa sektorn. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att i nästa arbetsplan för kultur inkludera en arbetsgrupp för den öppna samordningsmetoden med experter från medlemsstaterna avseende bekämpande av rasism genom konst och kultur. Parlamentet uppmanar den öppna samordningsmetodens arbetsgrupp att utarbeta en studie om

kulturens och den kreativa sektorns roll i främjandet av rasmässig jämlikhet i respektive sektor.

24. Europaparlamentet välkomnar inkluderingen av människor och platser med störst behov som en av de strategiska axlarna i det nya europeiska Bauhaus. Parlamentet begär att man i detta initiativ ska beakta migranternas sociala integration för att ge dem lika tillgång till möjligheter.
25. Europaparlamentet stöder starkt erkännandet från vissa medlemsstater av behovet av att kulturella verk och föremål återlämnas till sina ursprungsplatser då detta skulle vara ägnat att främja respekten för och den ömsesidiga förståelsen för den andra partens kulturarv, samt stärka dess värde, inte minst genom allmän tillgång till sådana verk och föremål. Parlamentet efterlyser nödvändiga utredningar, studier och utbyten för inrättandet av samstämda program för att kulturella verk och föremål ska återlämnas antingen till sina ursprungsländer eller till andra lämpliga kulturinstitutioner, utsedda av ursprungslandet, i överensstämmelse med relevanta internationella konventioner till skydd för kulturarvet. Parlamentet uppmanar kommissionen att underlätta dialog för att främja utbyte av bästa praxis mellan medlemsstater, länder utanför EU, museer och andra kulturinstitutioner.

Utbildning

26. Europaparlamentet erkänner utbildningens avgörande roll för att bekämpa strukturell rasism och diskriminering, bygga inkluderande samhällen, sticka hål på fördomar och stereotyper och främja tolerans, förståelse och mångfald. Parlamentet framhåller den roll som det nya europeiska området för utbildning spelar i kampen mot alla former av diskriminering inom och utanför klassrummet, särskilt i utvecklingen av högkvalitativa och inkluderande utbildningsplatser.
27. Europaparlamentet understryker att vissa delar av den europeiska historien, bland annat kolonialism, slaveri och folkmord, i synnerhet förintelsen, tillsammans med andra uttryck för rasism, fortsätter att ha bestående inverkan på dagens samhälle, bland annat inom utbildningssystemen och i utvecklingen av läroplaner. Parlamentet föreslår att läroplaner ska ses över så att de kan förklara våra samhällens historia genom ett riktat och kontextualiserat angreppssätt avsett att förbättra förståelsen av kopplingarna till nutiden och arbeta för att utrota stereotyper som leder till den diskriminering som vi bevittnar i dag.
28. Europaparlamentet betonar behovet av att i kursplaner i historia lämna större utrymme för objektiv och saklig undervisning i olika ras- eller etnicitetsideologier och deras former och ursprung, såsom slaveri, kolonialism och fascism, och missbruket av vetenskap för att motivera dem, samt deras konsekvenser och eventuella rester i dag.
29. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att satsa på utvecklingen av diversifierade och inkluderande läroplaner och utbildningsverktyg eller aktiviteter för att se till att författare, historiker, vetenskapsmän, konstnärer och andra personer med olika bakgrund vad gäller ras och etnicitet tar plats i dessa och andra centrala läromedel.
30. Europaparlamentet betonar utbildningens roll för att främja medborgarskap och de gemensamma värdena frihet, tolerans och icke-diskriminering. Parlamentet understryker

vikten av att skapa synergier mellan medborgarutbildning runt om i Europa och EU-politik mot rasism och diskriminering. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att fästa större vikt vid utbildning i EU:s historia för att främja sammanhållning. Parlamentet anser att dessa områden bör vara en integrerad del av kursplanerna i medborgarutbildning.

31. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att främja minoriteters språk, kultur och historia i skolornas läroplaner, på museer och i andra former av kulturella och historiska uttryck och att erkänna bidraget från deras kulturer till det europeiska kulturarvet. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att utveckla samstämda och konsekventa åtgärder, uppbackade av lämplig finansiering, för att stimulera, stödja och främja rasifierade och etniska gruppers konst och kultur samt forska i och bevara det materiella och immateriella kulturarvet från traditionella samhällen.
32. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att främja flerspråkighet som ett viktigt verktyg för att föra samman människor.
33. Europaparlamentet understryker vikten av ordentligt stöd till barn till mobila arbetstagare runt om i medlemsstaterna så att de kan få undervisning i sitt modersmål och i det egna landets och det nya bosättningslandets kultur för en bättre integration.
34. Europaparlamentet vill se en fördjupning av studierna i gemensam humaniora, historia, filosofi, språk och litteratur, som kan hjälpa till att främja en anda av europeisk enighet. Parlamentet vill att historiekursplaner anlägger ett riktat angreppssätt på historien för ras- och etnicitetsgrupper som lever i Europa i syfte att uppmuntra till ett bredare och mer sakligt perspektiv på den europeiska historien och världshistorien och förbättra förståelsen av samspelet mellan olika kontinenter före, under och efter den europeiska kolonialiseringen. Parlamentet vill att historieböcker ska lyfta fram bidragen från rasifierade befolkningsgrupper till utformningen och utvecklingen av dagens Europa.
35. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att aktivt bekämpa partiskhet i skolböcker, utbildningsverktyg, filmer och nyhetsprogram för barn och ungdomar samt inom idrott. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att inkludera dessa mål i genomförandet av Europaåret för ungdomar 2022.
36. Europaparlamentet fördömer skarpt den rasmässiga och etniska segregering i skolor som fortfarande finns i Europa. Parlamentet varnar för att sådana metoder leder till marginalisering, skolavhopp, låg inskrivningsgrad och parallella sociala områden, vidmakthåller strukturell diskriminering och hämmar lika tillgång till livskvalitet. Parlamentet uppmanar alla medlemsstater att införa eller förstärka en inkluderande politik för att förhindra att studerande från marginaliserade grupper, från förskola till högre utbildning, placeras i separata skolor, utbildningsinstitutioner eller klasser, avsiktligt eller ej, att främja social inkludering med en garanti om lika möjligheter för alla och att se till att alla barn har lika tillgång till högkvalitativ utbildning och icke-schemalagd verksamhet, bland annat kultur och idrott. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att aktivt främja inkluderingen av barn från minoritetsgrupper i skolor och lokalsamhällen och att värna den offentliga utbildningens sekulära karaktär, samtidigt som kulturella och religiösa identiteter respekteras.

37. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att vidta åtgärder för att stödja barn från rasmässiga och etniska minoriteter och otrygga socioekonomiska förhållanden på deras väg till spetskompetens genom att hjälpa dem att delta i verksamhet utanför skolschemat (t.ex. konst och idrott) på hög nivå, göra det möjligt för dem att komma in på skolor som tillgodoser deras specifika behov, förse dem med högkvalitativa utbildningsmöjligheter och ställa nödvändig finansiering till förfogande.
38. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att garantera alla barns rätt till utbildning och att fastställa åtgärder för att bekämpa och förebygga skolavhopp samt säkerställa jämställd tillgång till inkluderande utbildning av god kvalitet från tidig barndom till tonåren. Parlamentet uppmanar kommissionen att utforma nya finansieringsverktyg eller delprogram som ska komplettera medlemsstaternas åtgärder i syfte att ge riktat och skraddarsytt stöd till utbildning av god kvalitet från tre års ålder för barn som lever i extrem fattigdom och inte har rätt till befintliga eller framtida EU-initiativ för finansiering av utbildning och social inkludering, såsom Erasmus+, barngarantin och ESF+.
39. Europaparlamentet inser betydelsen av att undervisa barn och ungdomar för att medvetandegöra dem om de negativa effekterna av intolerans och utveckla deras kritiska tänkande. Parlamentet framhåller behovet av att säkerställa att utbildning i mänskliga rättigheter börjar från mycket tidig ålder och att undervisningsmaterialet speglar mångfalden och pluralismen i samhället och inte har något rasistiskt innehåll.
40. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att främja forskning i system för tidig varning och effektiva undervisningsmetoder för att bekämpa rasism och diskriminering i skolan, med beaktande av bästa praxis från hela Europa, och att främja spridning av resultat i syfte att utrota mobbning på grund av ras.
41. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att lärare från rasmässiga och etniska minoritetsgrupper har lika och rättvis tillgång till undervisnings- och utbildningstjänster på alla nivåer inom utbildningssystemet och att åtgärder vidtas för att säkerställa att både lärare och studerande skyddas mot rasdiskriminering i skolsystemet.
42. Europaparlamentet kritiserar den strukturella diskrimineringen av tusentals flyktingbarn i Europa, vars tillgång till utbildning har varit obetydlig eller obefintlig. Parlamentet menar att segregerade klasser i mottagningsläger, som ofta drivs av volontärer, inte kan ersätta skolgången. Parlamentet vill att obligatorisk utbildning för flyktingbarn i värdlandets skolsystem ska göras till en förutsättning för att få tillgång till EU-medel på migrationsområdet.
43. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att tillhandahålla tillräcklig utbildning åt lärare oavsett ämnesområde, specialisering, de studerandes ålder eller typ av utbildningsinstitution där lärarna kommer att undervisa, för att utrusta dem med de kvalifikationer och kulturella färdigheter som de behöver för att främja inkludering och tolerans och bekämpa diskriminering i utbildningssystemet. Parlamentet anser att alla utbildare och ungdomsarbetare måste ges tid att delta i grundläggande lärarutbildning och fortsatt yrkesutveckling med inriktning på undervisning i ett mångkulturellt och mångetniskt sammanhang, inbegripet utbildning i undermedvetna fördomar. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att införa program för livslångt lärande för

offentligt anställda och statliga säkerhetsstyrkor i synnerhet för att eliminera rasistiskt och främlingsfientligt beteende.

44. Europaparlamentet påminner om att system för artificiell intelligens (AI) avsedda att användas inom utbildning och yrkesutbildning och i rekryteringsprocesser för undervisningspersonal i vissa fall betraktas som ”högrisksystem”. Parlamentet efterlyser ordentliga riskbedömningar innan sådana verktyg används.
45. Europaparlamentet betonar vikten av åminnelseverksamhet inom ramen för programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden samt behovet av tillräcklig finansiering och synlighet för projekt som syftar till att minnas, forska i och utbilda om avgörande händelser i Europas nutidshistoria och till att öka européernas medvetenhet om deras gemensamma historia, kultur, kulturarv och värderingar och därigenom öka deras förståelse för EU och dess ursprung, syfte och mångfald.
46. Europaparlamentet konstaterar att mobilitetsprogram såsom Erasmus+ är välgörande för den utbildningsmässiga, sociala, personliga och yrkesmässiga utvecklingen och har hjälpt till att främja förståelsen för andra människor. Parlamentet uppmuntrar till kontinuerligt stöd för sådana program.
47. Europaparlamentet understryker värdet av EU-medborgarutbildning för ömsesidig förståelse och social sammanhållning, en övertygelse som delas av de medborgare som har lämnat sina bidrag till konferensen om Europas framtid, som också kommer att beaktas i konferensens slutsatser som ska offentliggöras under året.
48. Europaparlamentet framhåller betydelsen av erkännande av icke-formell och informell utbildning och automatiskt erkännande av examensbevis och kvalifikationer som centrala verktyg för att öppna möjligheter för personer från ras- och etnicitetsgrupper, bekämpa strukturell rasism och diskriminering och främja mångfald.
49. Europaparlamentet inser behovet av förebilder i fråga om utbildningsresultat. Parlamentet uppmuntrar inrättandet av en alleuropeisk plattform för personer och kollektiv med rasmässig och etnisk minoritetsbakgrund som kan dela med sig av sina erfarenheter till studerande.
50. Europaparlamentet betonar vikten av att öka medvetenheten bland allmänheten och den allmänna opinionen om våra samhällens olikartade karaktär genom läromedel och andra relevanta material.
51. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att avstå från budgetnedskärningar i utbildningsprogram, eftersom sådana åtgärder kan komma att innebära mindre utrymme för diskussioner om kulturöverskridande medvetenhet och antirasism²⁵.
52. Europaparlamentet understryker betydelsen av EU-finansierade sociala program, särskilt skolmålidsprogram, för integreringen av socialt missgynnade barn och ungdomar.

²⁵ *The role of culture, education, media and sport in the fight against racism*, Europaparlamentets generaldirektorat för unionens interna politik, utredningsavdelningen för struktur- och sammanhållningspolitik, oktober 2021, s. 13.

Medier

53. Europaparlamentet understryker betydelsen av representation och mångfald i utvecklingen av inkluderande samhällen. Parlamentet påminner om att medier har ett ansvar att vara en spegelbild av samhället i all dess mångfald, och beklagar bristen på rasmässig och etnisk mångfald i många medieföretag. Parlamentet uppmanar kultur- och mediesektorerna att undvika metoder som cementerar eller stärker negativa stereotyper om etniska och rasmässiga minoriteter, och uppmuntrar dem att visa medlemmar i sådana grupper i positiva roller. Parlamentet uppmanar berörda parter att ta tag i mångfalden och representationen inom sina egna organisationer, bland annat genom att tillsätta en mångfaldsansvarig och genomföra initiativ för att förbättra mediearbetares kunskaper i frågor om mångfald och inkludering för att låta deras oberoende och pluralistiska uppdrag komma till uttryck bättre.
54. Europaparlamentet välkomnar kommissionens kommunikations- och upplysningskampanj för att främja mångfald i den audiovisuella sektorn både på och utanför skärmen. Parlamentet vill att denna kampanj ska vara inriktad på rasifierade och andra marginaliserade gruppers mångfald och historia och belysa hur uppnåendet av rasrättvisa kan bidra till ett mer sammanhållet, fredligt och demokratiskt Europa för alla.
55. Europaparlamentet välkomnar att det europeiska observatoriet för digitala medier har fått i uppgift att bekämpa desinformation och handlingar som riktar sig mot minoritetsgrupper. Parlamentet framhåller det brådskande behovet av att i högre grad betona utvecklingen av kritiskt tänkande, mediekunskap och digitala färdigheter i utbildningsprogram. Parlamentet framhåller vilka avgörande effekter kampanjer och initiativ för mediekunskap kan ha för att motverka rasdiskriminerande budskap som sprids genom desinformation. Parlamentet framhåller behovet av att ge ungdomar de nödvändiga analytiska och operativa verktygen för att känna igen och bekämpa spridningen av hatpropaganda på nätet.
56. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att säkerställa att definitionen av hatpropaganda på eller utanför nätet och kriminaliseringen av hatbrott införlivas fullt ut och korrekt i medlemsstaternas nationella lagar och att inleda överträdelseförfaranden där så krävs.
57. Europaparlamentet välkomnar den sjätte utvärderingen av uppförandekoden för att motverka olaglig hatpropaganda på nätet och de framsteg som gjorts med att avlägsna hatpropaganda på nätet. Parlamentet beklagar dock att den genomsnittliga andelen anmälningar som granskas inom 24 timmar – även om den fortfarande är hög (81 %) – har minskat sedan 2020 (90,4 %) och att den genomsnittliga avlägsnandegraden har minskat till 62,5 % sedan 2019 och 2020. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att fortsätta samarbetet med plattformarna för att undanröja hatpropaganda på nätet och att göra förbättringar i fråga om avlägsnandegraden, insynen och återkopplingen till användarna.
58. Europaparlamentet uttrycker oro över spridningen av AI- och algoritmaktiverad hatpropaganda och desinformation med rasistiskt och diskriminerande innehåll. Parlamentet konstaterar att hatpropaganda och desinformation orsakar omedelbara

störningar i våra samhällen. Parlamentet efterlyser insatser för att motverka sådan verksamhet, särskilt genom att specialutforma AI och algoritmer med det slutliga målet att hejda vågen av hatpropaganda och desinformation och lindra dess återverkningar.

59. Europaparlamentet noterar att engelska är dominerande vid utveckling, införande och användning av AI, inklusive innehållsfilter. Parlamentet varnar för att hatpropaganda på nätet också förekommer på andra språk, vars innehållsfilter är mindre effektiva. Parlamentet efterlyser åtgärder för att bekämpa hatpropaganda på alla språk.
60. Europaparlamentet välkomnar den praxis som etablerats av vissa internationella audiovisuella leverantörer som lägger upp varningstexter om skadligt och rasistiskt innehåll före sändningar. Parlamentet uppmuntrar utvecklingen av sådan praxis på det europeiska audiovisuella området.
61. Europaparlamentet konstaterar att vissa medlemsstater har audiovisuella tillsynsorgan med behörighet att utfärda sanktioner för program som främjar diskriminerande eller rasistiskt innehåll. Parlamentet uppmuntrar medlemsstaterna att stärka sina tillsynsorgan i detta avseende. Parlamentet vill att den europeiska gruppen av regleringsmyndigheter för audiovisuella medietjänster ska få tillgång till resurser för att på lämpligt sätt samordna de nationella organen i insamlingen och utbytet av högkvalitativa data och i övervakningen av sådana arbetsuppgifter. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att avbryta EU-finansiering och statlig finansiering av medieföretag som av behöriga tillsynsmyndigheter konstateras bryta mot de rättsliga normerna i fråga om främjande av hatpropaganda och främlingsfientlighet.
62. Europaparlamentet fördömer den rasistiska retoriken inom vissa medieföretag som stigmatiserar rasifierade grupper, till exempel genom att framställa migranter som orsaken till olika ekonomiska och sociala problem och ge oproportionerligt mycket utrymme åt brott begångna av migranter. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att vidta effektiva åtgärder för att förhindra att medier sprider stigmatiserande retorik, hatpropaganda, falska budskap och negativa skildringar av vissa etniska eller rasmässiga grupper, som endast tjänar till att avhumanisera de berörda personerna.
63. Europaparlamentet framhåller behovet av att utkräva större ansvar av digitala plattformar och sociala medier för att bekämpa uppvigling till rashat och fientlighet mot migranter och minoriteter.

Idrott

64. Europaparlamentet betonar att idrottsklubbar och idrottsförbund har en avgörande roll att spela i kampen mot rasism, även genom att öka medvetenheten. Parlamentet påminner om att idrott, i synnerhet lagidrott, är en drivkraft för social inkludering, jämlikhet och främjande av EU:s värden enligt vad som avses i förordningen om Erasmus+. Parlamentet välkomnar tillhandahållandet av EU-medel och nationella medel för att de som lever i fattigdom, särskilt minoriteter och barn, ska kunna delta i idrottsverksamhet.
65. Europaparlamentet noterar att rasism nämns under den sektorsspecifika prioriteringen avseende idrottspartnerskap inom programområde 2 i 2022 års arbetsprogram för Erasmus+ och att idrottsinitiativ på gräsrotsnivå som inriktas på inkludering och på

bekämpande av rasism kan finansieras inom ramen för det nya småskaliga partnerskapssystemet. Parlamentet uppmanar kommissionen att bedöma dessa initiativ och att systematiskt övervaka hur många och vilken typ av idrottsprojekt som huvudsakligen är inriktade på bekämpande av rasism och hur stor finansiering dessa får. Parlamentet uppmanar kommissionen att främja inkluderingen av migranter och personer från rasmässiga och etniska minoriteter i idrottsklubbar på gräsrotsnivå.

66. Europaparlamentet välkomnar insatserna av icke-statliga organisationer och gräsrotsorganisationer i olika medlemsstater för att använda idrott som ett sätt att föra samman människor och främja ett kollektivt minne i syfte att verka för respekt och inkludering. Parlamentet uppmanar kommissionen att utveckla en databas över bästa praxis inom idrottsutbildning och medier för att främja deras utveckling i hela EU.
67. Europaparlamentet konstaterar att större uppmärksamhet bör ägnas åt hur olika grupper är representerade både i idrotten generellt och i ledande befattningar i idrottsorganisationer, bland annat kvinnor och personer med färre möjligheter, såsom flyktingar, etniska och rasmässiga minoriteter och hbtqi-personer. Parlamentet uppmanar med kraft idrottens internationella, europeiska och nationella styrande organ samt intressenter att genomföra åtgärder för mångfald och inkludering, särskilt för att ta itu med det låga antalet kvinnor och etniska minoriteter i ledande befattningar och styrelser. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att utveckla en inkluderande idrottspolitik med lämplig finansiering för att se till att idrotten är tillgänglig för alla oavsett etnicitet, ras, funktionsnedsättning eller socioekonomisk bakgrund.
68. Europaparlamentet insisterar på nolltolerans mot rasism, hatpropaganda, våld och annat rasistiskt beteende inom idrotten och uppmanar med kraft kommissionen, medlemsstaterna och idrottsförbunden att ta fram åtgärder för att förhindra sådana incidenter och att införa effektiva påföljder och åtgärder för att stödja de utsatta samt åtgärder för att skydda idrottare som påtalar rasism eller uttalar sig för mångfald mot att utsättas för hämndaktioner.
69. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att utarbeta rekommendationer eller riktlinjer inom idrotten för att bekämpa rasism i idrott på lokal, regional, nationell och europeisk nivå och främja inkludering och respekt, även för dem som behöver särskild klädsel, på alla nivåer inom idrotten. Parlamentet uppmanar idrottsorganisationer och berörda parter på alla nivåer att aktivt bidra till en sådan kod, att skriva under på den och att införliva den i sina stadgar. Parlamentet uppmanar organisationer att öka medvetenheten om en sådan kod och dess innehåll bland sina medlemmar och deras familjer och bland allmänheten i stort.

o

o o

70. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

MOTIVERING

Bakgrund

Rasism och diskriminering på grund av ras och etniskt ursprung är alltså vanligt förekommande både i och utanför EU. Sådan diskriminering är inte bara resultatet av individuella förhållningssätt och fördomar utan ligger snarare inbäddad i vårt samhälle på en djupare strukturell nivå. Enligt Eurobarometer 2019 anser över hälften av européerna att rasdiskrimineringen är utbredd i deras land – ”att vara rom” (61 % av de svarande), ”etniskt ursprung” (59 %) och ”hudfärg” (59 %) var de tre främsta skälen till diskriminering som angavs av människor i EU²⁶. Enligt den andra EU-undersökningen om minoriteter och diskriminering (EU MIDIS II) från EU:s byrå för grundläggande rättigheter (FRA) var 45 % av alla personer av nordafrikansk härkomst, 41 % av romerna och 39 % av personerna från Afrika söder om Sahara föremål för diskriminering på grund av sin etniska bakgrund eller invandrabakgrund. 30 % av romerna och 29 % av nordafrikanerna sade sig också ha utsatts för hatrelaterade trakasserier²⁷.

Under 2020 ökade medvetenheten om den seglivade rasismen i våra samhällen till följd av mordet på George Floyd, som dödades av en polis i Minneapolis i USA. En våg av demonstrationer följde, anförda av Black Lives Matter-rörelsen, och gav upphov till åtgärder på EU-nivå, bland annat en resolution från Europaparlamentet och tillkomsten av EU:s handlingsplan mot rasism 2020–2025. Inte bara frågor om polisbrutalitet och rasprofilering har fått förnyad uppmärksamhet utan även rasismens historia och kulturella arv i Europa.

Covid-19-pandemin har också avslöjat hur systematisk rasdiskrimineringen på många sätt är. För det första, och det mest uppenbara: virusets spridning våren 2020 utlöste en våg av rasistiska och främlingsfientliga våldshandlingar och attacker, särskilt mot asiatiska befolkningsgrupper; rasistiska uttalanden som lade skulden på invandrare, flyktingar och utlänningar hejades till och med på och fördes fram av vissa politiska ledare runt om i världen²⁸. För det andra har data från hela världen påvisat hur oproportionerligt hårt covid-19 har slagit mot rasmässiga och etniska minoriteter²⁹.

EU:s handlingsplan mot rasism 2020–2025

Protesterna under 2020 innebar ett sanningsens ögonblick för EU-institutionerna, som tvingades fundera över vilken plats rasismen intar i unionen och i medlemsstaterna. Behovet av att aktivt kämpa för rasrättvisa och mot alla former av diskriminering blev uppenbart. Det stod klart att mer behövde göras för att främja ett samhälle byggt på mångfald, tolerans och icke-diskriminering och för att unionen skulle leva upp till sitt eget motto ”Förenade i mångfalden” – något som kommissionens ordförande Ursula von der Leyen gick in på i sitt tal i Europaparlamentet den 17 juni 2020.

²⁶ <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2251>

²⁷ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2017-eu-midis-ii-main-results_en.pdf

²⁸ <https://www.hrw.org/news/2020/05/12/covid-19-fueling-anti-asian-racism-and-xenophobia-worldwide#>

²⁹ <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25916&LangID=E>

Den 18 september 2020 offentliggjorde kommissionen sitt meddelande *En jämlikhetsunion: EU:s handlingsplan mot rasism 2020–2025*³⁰. Rent konkret innehåller handlingsplanen krav på bättre efterlevnad av EU-rätten, närmare samordning, bland annat genom att en antirasismsamordnare ska utses, antagande av nationella handlingsplaner mot rasism och rasdiskriminering, större insatser för att förebygga diskriminerade attityder bland brottsbekämpande myndigheter samt ökad mångfald bland EU-institutionernas personal.

Andra åtgärder som nämns i handlingsplanen handlar bland annat om att förbättra insamlingen av ras- och etnicitetsuppdelade uppgifter och om att öka medvetenheten och arbeta med stereotyper på grund av ras eller etnisk tillhörighet genom medier, utbildning, kultur och idrott. Detta är bakgrunden till det här initiativbetänkandet, som ska följa upp kommissionens handlingsplan och ge CULT-utskottets syn på hur man kan bekämpa stereotyper, utveckla inkluderande utbildning, öka medvetenheten om rasismens historia och arv i Europa och åtgärda underrepresentationen för rasmässiga och etniska minoriteter i medierna och i den kulturella och kreativa sektorn.

Kulturens, utbildningens, mediernas och idrottens roll i kampen mot rasism

I en tid då den strukturella rasismen tydligt blivit en av huvudutmaningarna för EU är det viktigare än någonsin att integrera antirasism i all unionspolitik, bland annat kultur-, utbildnings-, idrotts- och mediepolitiken. Dessa områden berör allas liv i EU och har en unik förmåga att nå ut till var och en av oss och skänka sammanhang och mening åt vårt dagliga samspel med varandra. Utbildnings-, kultur- och idrottserfarenheter och informationen vi får genom medierna är drivkrafter som formar och inspirerar samhälls- och beteendeförändringar. Vi vill uppmuntra utvecklingen av en politik som underlättar och belönar sådana beteendeförändringar. Detta är också områden där det är oerhört viktigt att mångfald finns representerad, särskilt för att uppmuntra personer med annan bakgrund i fråga om etnicitet eller ras, i all synnerhet ungdomar, i deras strävan efter egna personliga mål.

På det hela taget syftar betänkandet till att uppmuntra kommissionen och medlemsstaterna att följa den goda praxis som etablerats genom deras jämställdhetsstrategier och insatser för att jämställdhetsintegrera alla politikområden. Likaså lyfter betänkandet fram behovet av att integrera rasrättvisa i all EU-politik på kultur-, utbildnings-, idrotts- och medieområdet.

Hittills har CULT-utskottet närmat sig rasismfrågan från olika infallsvinklar men aldrig utarbetat ett heltäckande betänkande i frågan. Ambitionen är att detta betänkande ska råda bot på den situationen och främja ett övergripande förhållningssätt till kampen mot rasism på alla CULT-utskottets behörighetsområden.

Den bakgrundsanalys som beställts av Europaparlamentets utredningsavdelning för struktur- och sammanhållningspolitik³¹ tittar på i vad mån EU:s handlingsplan mot rasism 2020–2025 är ett lämpligt verktyg för att inom ramen för EU:s politiska befogenheter bekämpa rasism inom kultur, utbildning, medier och idrott och stämmer av läget angående befintliga instrument och program mot rasism på dessa områden.

³⁰ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/a_union_of_equality_eu_action_plan_against_racism_2020_-_2025_sv.pdf

³¹ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/690905/IPOL_STU\(2021\)690905_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/690905/IPOL_STU(2021)690905_EN.pdf)

Det mest noterbara är studiens slutsats att de tre unionsprogrammen inom CULT-utskottets behörighetsområde – Erasmus+, Kreativa Europa och Europeiska solidaritetskåren – rent allmänt saknar specifika mål för kampen mot rasism och diskriminering och mest behandlar dessa prioriteringar som övergripande principer. Det finns således inga specifika indikatorer för att mäta programmets bidrag till kampen mot rasism, med något litet undantag på idrottsområdet inom Erasmus+. Betoningen av övervakning och utvärdering av det specifika temat rasism är därför otillräcklig, och det hänger samman både med bristen på specifika mål att mäta och med medlemsstaternas tveksamhet till att rent generellt samla in och dela upp data utifrån ras och etniskt ursprung.

Exakta och jämförbara data och indikatorer är centrala när beslutsfattarna utformar, övervakar och utvärderar politiken på alla områden. Data om jämlikhet och diskriminering är inget undantag. Det är därför ingen överraskning att civilsamhällesorganisationer och experter manar till uppgiftsinsamling om mångfald och jämlikhet i medlemsstaterna. Betänkandet svarar upp mot denna uppmaning genom att välkomna vägledningen om insamling och användning av jämlikhetsuppgifter uppdelade efter ras eller etniskt ursprung³², som gavs ut i september 2021 av kommissionens högnivågrupp för icke-diskriminering, jämlikhet och mångfald, och uppmanar medlemsstaterna att öka sitt engagemang i detta avseende.

Dessutom manar betänkandet inte bara till större insatser för att underlätta rasmässig och etnisk mångfald och bekämpa stereotyper och diskriminering inom kultur, utbildning, medier och idrott, utan även till bredare samtal och reflektioner kring rasismens historia och arv i Europa och dess strukturella och systematiska karaktär.

Betänkandet gör inga anspråk på att vara uttömmande utan syftar till att vara ett första steg på väg mot ett rättvist, inkluderande och rättfärdigt samhälle. Man skulle i ett betänkande av detta slag även kunna tänka sig att införa en regelbunden uppföljning från CULT-utskottets sida av kommissionens olika initiativ mot rasism och diskriminering inom kultur, utbildning, idrott och medier.

32

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/guidance_note_on_the_collection_and_use_of_equality_data_based_on_racial_or_ethnic_origin_final.pdf

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

Antagande	7.2.2022
Slutomröstning: resultat	+: 21 -: 3 0: 4
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Asim Ademov, Ilana Cicurel, Gianantonio Da Re, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Alexis Georgoulis, Catherine Griset, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matić, Dace Melbārde, Victor Negrescu, Peter Pollák, Marcos Ros Sempere, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Salima Yenbou, Theodoros Zagorakis
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Christian Ehler, Loucas Fourlas, Elżbieta Kruk, Viola Von Cramon-Taubadel

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

21	+
ECR	Dace Melbārde
PPE	Christian Ehler, Loucas Fourlas, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo
S&D	Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Predrag Fred Matić, Victor Negrescu, Marcos Ros Sempere, Massimiliano Smeriglio
The Left	Alexis Georgoulis, Niyazi Kizilyürek
Verts/ALE	Viola Von Cramon-Taubadel, Salima Yenbou

3	-
ECR	Elżbieta Kruk, Andrey Slabakov
ID	Catherine Griset

4	0
ID	Gianantonio Da Re
PPE	Asim Ademov, Michaela Šojdrová
S&D	Petra Kammerevert

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster